

CHARTER VOOR COLLABORATIEVE ADVOCATEN

De wet van 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing¹ heeft een achtste deel 'Collaboratieve onderhandelingen'² ingevoegd in het Gerechtelijk Wetboek.

Een collaboratieve onderhandeling is een vrijwillige en vertrouwelijke procedure van geschillenoplossing door onderhandeling, waarbij conflicterende partijen en hun respectieve advocaten betrokken zijn en laatstgenoemden optreden in het kader van een exclusief en beperkt mandaat van bijstand en adviesverlening teneinde een minnelijk akkoord te bewerkstelligen.³

Enkel collaboratieve advocaten mogen collaboratieve onderhandelingen voeren.⁴ De collaboratieve advocaat is een advocaat die staat ingeschreven op de lijst van collaboratieve advocaten opgesteld door de Orde van Vlaamse Balies of van de Ordre des barreaux francophones et germanophone (AVOCATS.BE). Alleen advocaten die een bijzondere opleiding hebben genoten, de vereiste erkenning van collaboratieve advocaat hebben toegekend gekregen en het charter voor collaboratieve advocaten hebben onderschreven, kunnen opgenomen worden op deze lijst.⁵

De Orde van Vlaamse Balies en de Ordre des barreaux francophones et germanophone (AVOCATS.BE) hebben, overeenkomstig artikel 1739, §2 Ger.W., een gezamenlijke paritaire commissie opgericht die de voorwaarden heeft bepaald voor de bijzondere opleiding, de permanente vorming, de vereiste erkenning, de waarborgen op het gebied van collaboratieve onderhandeling en het toepasselijke charter voor advocaten (hierna **charter voor collaboratieve advocaten**).⁶

Artikel 1: Voorwerp van het charter voor collaboratieve advocaten

De advocaat die het charter voor collaboratieve advocaten onderschrijft, verbindt zich ertoe de principes ervan na te leven wanneer hij optreedt als collaboratieve advocaat, evenals de bepalingen van het achtste deel van het Gerechtelijk Wetboek "Collaboratieve onderhandelingen".⁷

Artikel 2: Doelstelling van de collaboratieve onderhandeling en de rol van de collaboratieve advocaat

De collaboratieve onderhandeling is erop gericht om geschillen op respectvolle wijze op te lossen en te komen tot voldoening gevende en evenwichtige collaboratief onderhandelde akkoorden die beantwoorden aan de noden en aan de belangen van elk van de partijen evenals, in familiale zaken, van de kinderen betrokken door de collaboratief onderhandelde akkoorden.

De collaboratieve advocaat benaastigt de regeling van het geschil en stelt daarbij eerlijkheid, vertrouwen en onderhandelingen voorop, om zo veel als mogelijk de negatieve (economische, sociale, emotionele, ...) gevolgen die kunnen voortvloeien uit het geschil, te beperken voor de partijen en de personen betrokken in het geschil. De collaboratieve

¹ BS 2 juli 2018.

² Artikel 1738 Ger.W. tot en met artikel 1747 Ger.W.

³ Artikel 1738 Ger.W.

⁴ Artikel 1739, §1 Ger.W.

⁵ Artikel 1739, §2 Ger.W.

⁶ Artikel 1739, §2 Ger.W.

⁷ Artikel 1738 Ger. W. tot en met artikel 1747 Ger.W.

advocaat waakt erover dat de communicatie constructief en respectvol verloopt, en dat elk van de partijen zijn belangen, behoeftes, doelstellingen en voorstellen kan uitdrukken en die van de andere partij(-en) kan proberen te begrijpen.

De collaboratieve advocaat handelt met eerbiediging van de essentiële plicht van onafhankelijkheid.

De collaboratieve advocaat geeft raad aan zijn cliënt aangaande zijn rechten en zijn plichten. De collaboratieve advocaat staat één enkele partij bij in de collaboratieve onderhandeling. Hij kan enkel tussenkomen voor verschillende partijen indien ze geen tegenstrijdige belangen hebben. Hoewel de collaboratieve advocaten een gezamenlijke doelstelling delen in de collaboratieve onderhandeling, met name dat hun cliënten een minnelijk akkoord kunnen bereiken, blijft elke collaboratieve advocaat de advocaat van zijn cliënt(-en).

Artikel 3: Informatie over de collaboratieve onderhandeling verstrekt door de collaboratieve advocaat en instemming met het voeren van een collaboratieve onderhandeling door de cliënt

Bij voorkeur tijdens de eerste consultatie informeert de collaboratieve advocaat zijn cliënt over de mogelijkheid om te kiezen voor een collaboratieve onderhandeling, waarbij hij erover waakt te verduidelijken wat zijn rol daarin is en in het bijzonder zijn verplichting tot terugtrekking ingeval de collaboratieve onderhandeling eindigt, met of zonder akkoord.⁸ De collaboratieve advocaat vergewist zich ervan dat zijn cliënt de collaboratieve onderhandeling goed begrepen heeft en maakt hem een kopie van het onderhavige charter voor collaboratieve advocaten over.

Ingeval zijn cliënt ermee instemt om een collaboratieve onderhandeling te voeren, acteert de collaboratieve advocaat deze instemming schriftelijk. De collaboratieve advocaat neemt daarop contact op met de advocaat van de andere partij met het voorstel een collaboratieve onderhandeling te voeren, hetgeen veronderstelt dat de advocaat van de andere partij ook een collaboratieve advocaat is.

De collaboratieve advocaat van de andere partij legt het voorstel tot het voeren van een collaboratieve onderhandeling voor aan zijn cliënt. Hij waakt erover zijn cliënt afdoende informatie te verschaffen over de collaboratieve onderhandeling, zijn rol daarin en in het bijzonder zijn verplichting tot terugtrekking ingeval de collaboratieve onderhandeling eindigt, met of zonder akkoord.⁹ De collaboratieve advocaat maakt zijn cliënt een kopie van het onderhavige charter voor collaboratieve advocaten over. Ingeval zijn cliënt ermee instemt om een collaboratieve onderhandeling te voeren, acteert de collaboratieve advocaat deze instemming schriftelijk.

De collaboratieve advocaten kunnen afspraken maken over:

- de datum en de geschatte duurtijd van de eerste bijeenkomst;
- de agenda van de eerste bijeenkomst, waarbij voorrang wordt gegeven aan dringende zaken;
- de plaats van de eerste bijeenkomst, met dien verstande dat er nadien een beurtrol zal gehanteerd worden indien de collaboratieve advocaten overeenkomen om de bijeenkomsten op hun kantoor te houden, tenzij anders gewenst;
- de wijze van opstellen en de inhoud van de processen-verbaal van de bijeenkomsten, die vertrouwelijk blijven. In principe zullen de processen-verbaal de punten van overeenstemming tussen de partijen bevatten, de informatie en/of de documenten die elk van hen moet verzamelen, alsook de datum, de agenda en de plaats van de volgende bijeenkomst.

⁸ Cf. artikel 1743, § 3 Ger.W.

⁹ Cf. artikel 1743, § 3 Ger.W.

Tijdens de eerste bijeenkomst, kunnen de collaboratieve advocaten en de partijen de te regelen zaken, de eventuele prioriteiten, alsook de werkwijze in het kader van de collaboratieve onderhandeling bepalen.

Artikel 4: Collaboratief onderhandelingsprotocol

Er wordt een collaboratief onderhandelingsprotocol, overeenkomstig artikel 1741, §1 Ger.W., opgesteld en ondertekend door de partijen en de collaboratieve advocaten.¹⁰ De ondertekening van het collaboratief onderhandelingsprotocol schorst de verjaringstermijn voor de duur van de collaboratieve onderhandeling.¹¹

Het collaboratief onderhandelingsprotocol bevat o.m. het principe dat partijen in het kader van de collaboratieve onderhandeling alle documenten en informatie moeten meedelen die nuttig kunnen zijn voor de oplossing van het geschil en het principe dat partijen op loyale wijze dienen mee te werken aan de collaboratieve onderhandeling.¹² De collaboratieve advocaat waakt erover dat zijn cliënt een volledig dossier samenstelt, dat alle documenten en informatie bevat die nuttig kunnen zijn voor de oplossing van het geschil.

Het collaboratief onderhandelingsprotocol bevat o.m. ook de verbintenis van partijen om tijdens de collaboratieve onderhandeling geen geding op te starten of voort te zetten.¹³ De collaboratieve advocaat maakt geen gebruik van en dreigt niet met een gerechtelijke procedure.

Het collaboratief onderhandelingsprotocol bevat tevens o.m. de verplichte terugtrekking van de collaboratieve advocaten ingeval de onderhandelingen mislukken.¹⁴ Zodra het collaboratief onderhandelingsprotocol ondertekend is, speelt de rol van de collaboratieve advocaten zich aldus enkel af in het kader van de collaboratieve onderhandeling. Indien een van de partijen zich terugtrekt uit de collaboratieve onderhandeling of indien de collaboratieve onderhandeling eindigt, met of zonder akkoord, zijn de collaboratieve advocaten ertoe gehouden hun tussenkomst te beëindigen en mogen zij niet meer tussenkomen in een geding tussen dezelfde partijen in het kader van een geschil dat het voorwerp heeft uitgemaakt van de collaboratieve onderhandelingen. Hetzelfde geldt voor iedere advocaat die van hun advocatenkantoor deel uitmaakt.¹⁵

Artikel 5: Vertrouwelijkheid - Beroepsgeheim

Artikel 1745, §3 Ger.W. verklaart artikel 1728 Ger.W. van overeenkomstige toepassing. Behoudens schriftelijk andersluidend akkoord van partijen, zijn de documenten opgemaakt, de mededelingen gedaan in de loop van en ten behoeve van de collaboratieve onderhandeling en het advies van deskundigen op wie desgevallend een beroep wordt gedaan, vertrouwelijk.

Behoudens schriftelijk uitgedrukte andersluidende wil van de partijen, vallen het collaboratief onderhandelingsprotocol en de collaboratief onderhandelde akkoorden niet onder deze vertrouwelijkheidsplicht.¹⁶

¹⁰ Artikel 1741, §1 Ger.W.

¹¹ Artikel 1741, §2 Ger.W.

¹² Artikel 1741, § 1, 2° Ger.W.

¹³ Artikel 1741, § 1, 3° Ger.W.

¹⁴ Artikel 1741, § 1, 5° Ger.W.

¹⁵ Artikel 1743, §3 Ger.W.

¹⁶ Cf. artikel 1728 Ger.W.

De collaboratieve advocaten noch de deskundige(n) mogen door de partijen opgeroepen worden als getuige in een burgerrechtelijke, administratieve of arbitrale procedure met betrekking tot de feiten waarvan zij kennis hebben genomen in de loop van de collaboratieve onderhandeling.

Daarenboven, behoudens andersluidend schriftelijk akkoord tussen partijen:

- worden de meegedeelde stukken in de collaboratieve onderhandeling uitsluitend meegedeeld via de collaboratieve advocaten en worden zij bekleed met de vermelding "vertrouwelijk – collaboratieve onderhandeling". Die stukken zijn strikt vertrouwelijk. Ze kunnen niet worden overgelegd buiten de collaboratieve onderhandeling, behoudens door de partij die de stukken rechtsgeldig onder zich hield voor het begin van de collaboratieve onderhandeling. Die vertrouwelijkheid geldt niet voor stukken die partijen kunnen verkrijgen via de wettelijke kanalen;

- bewaart de collaboratieve advocaat de vertrouwelijke stukken in zijn dossier en mag hij er geen kopie van overmaken aan zijn cliënt, die de vertrouwelijke stukken evenwel mag raadplegen op het kantoor van zijn collaboratieve advocaat of tijdens de bijeenkomsten in de collaboratieve onderhandeling.

Ingeval van opvolging van collaboratieve advocaten voor eenzelfde partij, en enkel in het kader van de voortzetting van de collaboratieve onderhandeling, maakt de opgevolgde collaboratieve advocaat ten vertrouwelijksten titel zijn dossier met stukken over en waakt hij erover dat de overgemaakte stukken uitdrukkelijk de vermelding "vertrouwelijk – collaboratieve onderhandeling" bevatten.

Daarentegen, ingeval van opvolging tussen advocaten wanneer de collaboratieve onderhandeling tot een einde gekomen is, maakt de collaboratieve advocaat geen dossier over, aangezien het dossier gedekt is door de vertrouwelijkheid van de collaboratieve onderhandeling.

Artikel 6: Tussenkomsst van derden

De eventuele deskundigen, adviseurs, bemiddelaars of andere gespecialiseerde derden worden in onderling overleg door de partijen gekozen om een neutraal en objectief verslag en advies te verlenen.

Er wordt een bijlage bij het collaboratief onderhandelingsprotocol opgemaakt, dat o.m. het principe bevat dat de deskundige gebonden is door vertrouwelijkheid, neutraliteit en onafhankelijkheid.¹⁷

Artikel 7: Opvolging van collaboratieve advocaten tijdens de collaboratieve onderhandeling

Indien een van de partijen de bijstand door haar collaboratieve advocaat tijdens de collaboratieve onderhandeling wenst stop te zetten en zich wenst te beroepen op de bijstand door een andere collaboratieve advocaat, verwittigt ze onmiddellijk en schriftelijk de andere partij. Een bijlage bij het collaboratief onderhandelingsprotocol wordt zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen dertig dagen na de terugtrekking door de vorige collaboratieve advocaat ondertekend door de nieuwe collaboratieve advocaat bij gebreke waaraan de andere partij de procedure als beëindigd mag beschouwen.¹⁸

¹⁷ Artikel 1744, §2, 3° Ger.W.

¹⁸ Artikel 1742, §2 Ger.W.

Indien een van de collaboratieve advocaten zich terugtrekt uit de procedure, verwittigt hij onmiddellijk schriftelijk zijn cliënt en de collaboratieve advocaat van de andere partij. Indien de partij wiens collaboratieve advocaat zich heeft teruggetrokken beslist om de collaboratieve onderhandeling verder te zetten, deelt zij haar intentie mee aan de andere partij bij monde van haar nieuwe collaboratieve advocaat. De nieuwe collaboratieve advocaat tekent zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen dertig dagen na de terugtrekking door de vorige collaboratieve advocaat een bijlage bij het collaboratief onderhandelingsprotocol bij gebreke waaraan de andere partij de collaboratieve onderhandeling als beëindigd mag beschouwen.¹⁹

Artikel 8: Collaboratief onderhandeld akkoord

Wanneer de partijen voor het gehele geschil of een deel ervan, voorlopig of definitief tot een oplossing komen via een collaboratieve onderhandeling, dan wordt de oplossing schriftelijk door de collaboratieve advocaten vastgelegd in het collaboratief onderhandeld akkoord²⁰, dat wordt ondertekend door de partijen en de collaboratieve advocaten.²¹

Het ondertekende collaboratief onderhandelde akkoord kan in rechte voorgelegd worden.

De collaboratieve advocaten informeren de partijen dat, ingeval van terugtrekking uit de collaboratieve onderhandeling na een voorlopig akkoord, dit akkoord toepassing blijft vinden totdat ofwel een nieuw akkoord ofwel een rechterlijke beslissing tussenkomt, behoudens indien het voorlopig akkoord werd bereikt op basis van onjuiste elementen die bewust werden overgemaakt door de ene of de andere partij.

Op verzoek van de partijen ondernemen de collaboratieve advocaten alle nuttige maatregelen om uitvoerbare kracht te verlenen aan de collaboratief onderhandelde akkoorden.

¹⁹ Artikel 1742, §3 Ger.W.

²⁰ Artikel 1746, §1 Ger.W.

²¹ Artikel 1746, §2, 4° Ger.W.